

Zápis z European Organic Congress a IFOAM EU Council Meeting, Amsterdam + Driebergen, 4. – 7. 4. 2016

4. – 6. 4. European Organic Congress, Amsterdam / Driebergen

Úvodní řeč pronesl nizozemský ministr zemědělství (Martin van Dam), který vyslovil svoji přízeň ekologickému zemědělství a zmínil, že je nutné, aby se konvenční zemědělství inspirovalo ekologickým.

Témata diskuzí a přednášek

- 1) Jak transformovat zemědělsko-potravinářský systém? (Liz Bowles, Angelika Hilbeck, Andre Leu, Karst Jacob Kooistra)

Klíčové myšlenky:

- programy, v rámci nichž by praktici spolupracovali s vědci na řešení konkrétních problémů;
- nelze inovovat stylem: máme technologii a pak se snažíme vymyslet, jak jí využít, ale naopak řešíme to, co potřebujeme a k tomu vyvíjíme technologie;
- zpracovatelé a obchodníci jsou málo zapojeni v hnutí, přestože jsou připraveni nést zodpovědnost a finanční rizika;
- Premium za EZ produkty umožňuje v rozvojových zemích dětem studovat, díky tomu se ženy mohou emancipovat, vydělávají více a současně se daří řešit problém přelidnění planety;
- Je klíčové přestat vyplácet dotace v podstatě chemickému průmyslu, naopak změna musí nastat ve smyslu: „Čím lepší jsi pro životní prostředí, tím více Ti zaplatíme.“ – drift paradigmatu od kompenzačních plateb k platbám za zajištění veřejných statků (čistá voda, biodiverzita, zastavení eroze, nižší emise oxidu uhličitého atd.)

- 2) Co Organic 3.0 a IFOAM EU Vize 2030 znamená pro Evropu? (Sergi Corbalan, Patrick Holden, Arnd Spahn, Andreu Leu, Aurelieu Trouvé)

- Paradigma „čím vyšší výnos z ha tím vyšší přidaná hodnota“ je mrtvé, v době evropské nadprodukce se musíme soustředit především na veřejné statky
- Chceme-li dosáhnout 50 % zemědělské půdy obhospodařované dle ekozemědělských principů do r. 2030 je nutné komunikovat všechny výhody EZ, včetně sociálních.
- SZP, Pilíř I bude vyplácet pouze dle principu „True cost accounting“ – evolučně, čím kvalitnější veřejné statky zajistíš, tím více dostaneš.
- Je nutné opustit exkluzivní jazyk ekologického zemědělství a nenechat se ostatní cítit provinile, jinak se k nám nepřidají

- 3) Hrozby a příležitosti TTIP pro EZ (Susan George)

- Ztráta malých a rodinných farem (následování příkladu NAFTA)

- Omezená schopnost odmítnout, co budeme jíst
 - Regulační těleso představeno národními vládám
 - Narušení vztahu potravin a geografického označení
- 4) Nové nařízení o ekologické produkci (Martin Häusling, Diego Cagna Fano, Pekka Pessonen, Hans Hoogeveen, Thomas Fertl)
- Trialog mezi EP, EK a ER zatím neřešil problematiku reziduí nedovolených látek vs. decertifikace
 - Import ze třetích zemí je blízko kompromisu
 - Stále není vyřešena zodpovědnost znečišťovatelů ze sousedních konvenčních polí
- 5) Patenty na biologický materiál (Ben Tax, Maaïke Raaijmakers, Joris Baeke)
- Po 15 letech se v době nizozemského předsednictví otevřela možnost, že EK vyřeší problematiku „patentů na biologický materiál“. Šlechtění rostlin je možností, jak se vyvarovat používání syntetických hnojiv a pesticidů. V případě, že je udělen patent na biologický materiál, ostatní šlechtitelé jej nemohou využívat a je tak blokována cesta dalšího šlechtění. Argument, že firma investovala a nemůže po zásluze komercializovat svoji inovaci je lichý, jelikož toto řeší „plant breeder right“. Patentový přístup vede k likvidaci malých šlechtitelů a posilování několika málo velkých, jejichž zájem o odrůdy využitelné v EZ je nulový. Téma je nosné i u spotřebitelů, protože jim přijde nepochopitelné, jak je možné patentovat například brokolici s dlouhým krčkem, když se nejedná o vynález, ale pouze výsledek šlechtění přirozenými přírodními postupy). Z krátkodobého hlediska by mělo stačit „legal interpretation“ EK, z dlouhodobého znovuotevření nařízení. K tomu je třeba, aby k tomu EK vyzvali členské státy na květnovém setkání ministrů zemědělství. (Pozn.: zástupci MZe i MPO jsou proti „patentům na život“ – ověřil Jiří Lehejček)
- 6) Organická řešení pro zemědělsko-potravinářský sektor (Geoff Tansey)
- Nadprodukce je důsledkem zběsilých inovací, které se jen minimálně zaměřují na zkvalitnění veřejných statků
 - EZ skrze koncept „True cost accounting“ mění základy ekonomie
 - Zemědělci nezbytně nemusí žít ze sklizně, ale vytvářejí si obživu z půdy na níž hospodaří, dle toho, co je nejvýhodnější (solární panely, biopaliva, krmiva, ale i péče o krajinu a veřejné statky).
 - Otázka: „nakrmit svět“: i dnes jsou někde hladovějící a jinde nadprodukce, není tedy naším úkolem pěstovat více a dovážet do přelidněných rozvojových zemí, ale naopak nechat se nakrmit samotné, nikoli vytvářet podmínky pro prodej pesticidů, GMO a umělých hnojiv. Dle FAO, dovoz do rozvojových zemí jen zadělává na větší problémy a zvyšuje závislost i porodnost.

6. – 7. 4. IFOAM EU Council Meeting, Driebergen

- přítomni zástupci 26 států

1) Ať už Trialog dopadne jakkoli, sektor musí dokázat, že se sám umí posouvat dopředu v otázce procesního sledování nepovolených látek reziduí pesticidů – metodika FiBL a ÚKZÚZ by mohla posloužit jako příklad.

2) Základní informace na stav Trialogu (rezidua, kontroly, import, forma: basic vs. delegated acts

3) Představení externí vize IFOAM EU pro komunikaci a mainstreamování EZ: itinerář (draft – květen, komentáře – červen, Council approval – červenec, launch – září)

4) SZP - briefing

- 6.4% rozpočtu EU jde na podporu EZ

- cíl pro CAP 2020: z paradigmatu kompenzačních plateb k platbám za zajištění veřejných statků (100 % ze SZP, 0 % co-finance) – jeden pilíř; 9-10.6. 2016 setkání „farmers group“ v Sofii, kde se budou projednávat strategické přístupy k dosažení tohoto cíle

- pro takto ambiciózní změnu SZP budou potřeba spojenci (Bird Life, WWF, Vegan association...)

- Heslo: „Public goods for public money!“

5) Označování GMO-free: je nutné vyvarovat se otevření GMO legislativy, jinak by to mohlo dopadnout, že GMO se značit nebude a vše ostatní bude muset nést označení GMO-free

- bioprodukty by se GMO-free značit neměly, spíš by se mělo komunikovat, že jsou takové z podstaty, v ojedinělých případech je to však možné

- EZ legislativa je zatím v EU jediná, která upravuje definici GMO-free (0, ale maximálně 0,9 % coby kontaminace prostředí)

- v podstatě sektor toto značení vítá, protože zemědělci, kteří například nepoužívají krmnou GMO sóju by za to měli být oceněni, dnes se to nikde neobjeví

6) Pilotní projekt komunikační strategie EZ a IFOAM EU

- z 18 přihlášených bude vybráno 5-7 členů během následujících týdnů

- IFOAM EU má mnoho úspěchů, ale zatím je neumí prodat a to ani v rámci sektoru.

- za poslední rok se zdvojnásobily zmínky o IFOAM EU v médiích

Další akce IFOAM EU v nejbližším roce

1) 9. – 10. 6. 2016 – IFOAM EU Farmers group meeting, Sofia – je nutné zajistit přítomnost někoho za ČR

2) 06 nebo 09/2016 – IFOAM EU Board Meeting, Brusel – J. Lehejček

3) 25. 11. 2016 – IFOAM EU Processing Conference, Sevilla – je nutné zajistit přítomnost někoho za ČR

4) 06/ 2017 – 11th European Organic Congress + Council Meeting, UK – J. Lehejček

